

**In English, Französisch, Farsi,
Pashto, Somali, Kurmanci**
English, Français, فارسی,
ستاسی ژبه, Soomaali, Kurmancî

Basiswörter Arbeitsrecht

Inhalt	
Arbeitsrecht	5
حقوق کار	
employment law	
د کار قانون	
droit de travail	
Yasa ya Kar	
Xuquuuqda shaqada	
Beschäftigungsverhältnisse	19
انواع روابط کار	
Employment (relationships)	
دندې، وظيف	
Emploi (relations de travail)	
Kar	
Xaaladaha Shaqada	
Ausbildung	31
دوره کارآموزی	
Education	
د یوه مسلکي کار زده کړه	
Éducation et formation	
Perwerdeyê	
Tababar-xirfadeed	
Mitbestimmung	39
مشارکت در تصمیم‌گیری	
Codetermination	
کډون	
Cogestion	
Beşdarî	
Xubinnimo	

Begriffe des deutschen
Arbeitsrechts, übersetzt
In Englisch, Französisch,
Farsi, Pashto, Somali,
Kurmanci

Herausgegeben vom
DGB-Bildungswerk
Thüringen e.V.

Basiswörter Arbeitsrecht

تعاريف و مفاهيم
قانون کار

employment law
basic vocabulary

د کار د قانون اساسي کلمي

vocabulaire de base
du droit de travail

Mercên Yasa ya Kar

Ereyada aas-aasiga ah
ee Xuquuuqda shaqada

Impressum

Herausgeber

DGB-Bildungswerk Thüringen e.V.
Schillerstraße 44
99096 Erfurt

DGB-Bildungswerk
Thüringen e.V.

Redaktion

Benjamin Heinrichs

Gestaltung, Satz und Illustrationen

Franziska Stübgen

Übersetzungen

Englisch – Kristin Fischer

Französisch – Kristin Fischer

Farsi – Annahita Janebollahi

Pashto – Mohammad Sadiq Himmat

Somali – Tahlil Olad Hassan

Kurmanci – Rasoul Muhammed

Gemeinsam mit den SprachmittlerInnen haben wir uns größte Mühe gegeben, die richtigen Übersetzungen zu erarbeiten, können aber Fehler nicht ganz ausschließen und übernehmen daher keine Haftung.

Das Projekt wird mit Mitteln des Freistaats Thüringen gefördert.

Erfurt, November 2018

Liebe Kolleginnen, liebe Kollegen,

die DGB-Gewerkschaften treten ein für gute Arbeit für alle Beschäftigten – für diejenigen, die bereits in Deutschland arbeiten, genauso wie für diejenigen, die neu nach Deutschland gekommen sind. Aber häufig kennen neu Hinzugekommene ihre Rechte und Möglichkeiten als Arbeitnehmerinnen und Arbeitnehmer in Deutschland nur unzureichend und wissen nicht, wohin sie sich wenden können, wenn sie auf dem Arbeitsmarkt in Schwierigkeiten geraten.

Im Rahmen des Projektes *Gewusst wie! Empowerment für die Arbeitswelt* entstand zusammen mit Sprach- und Integrationsmittlern und -mittlerinnen eine kleine Sammlung wichtiger Begriffe aus dem Arbeitsrecht. Die 2017 entstandene Auflage war schnell vergriffen, daher freuen wir uns, dass wir unsere 1. Auflage – mit Übersetzungen in Albanisch, Arabisch, Dari, Russisch, Tigrinya und Türkisch – überarbeiten und neu auflegen konnten. Zusätzlich entstand eine weitere Auflage mit den Sprachen Englisch, Französisch, Somali, Farsi, Pashto und Kurmanci. Denn in der Arbeitswelt gibt es viele Begriffe, die nicht leicht verständlich sind. Diese Sammlung *Basiswörter Arbeitsrecht* bietet zwar keine arbeitsrechtlichen Informationen, soll aber dabei unterstützen, einige arbeitsrechtliche Begriffe für Kolleginnen und Kollegen leichter verständlich zu machen, auch wenn Deutsch nicht ihre Muttersprache ist. Des Weiteren kann die Broschüre für Aktive in Betriebsräten, Gewerkschaften oder ehrenamtlichen Initiativen hilfreich sein, um neue Kolleginnen und Kollegen über ihre Rechte als Arbeitnehmerinnen und Arbeitnehmer zu informieren. Denn nur gemeinsam können wir erkämpfte Standards verteidigen und dem Recht zur Durchsetzung verhelfen.

Michael Ebenau
Vorsitzender
DGB-Bildungswerk Thüringen e.V.

Benjamin Heinrichs
Projektmitarbeiter

Arbeitsrecht

حقوق کار

**employment
law**

د کار قانون

**droit de
travail**

Yasa ya Kar

**Xuquuqda
shaqada**

Deutsch	Farsi	Pashto	Englisch	Französisch	Kurmanci	Somali
Arbeitnehmer	کارگر	کار کوونکي	employee	employé	Karker	Shaqaale
Arbeitgeber	کارفرما	کار ورکوونکي	employer	employeur	Kardêr	Shaqo-bixiye
Gesetzliche Regelungen	آئين نامه قانوني	قانوني مقررات	legal regulations	règlementations légales	Qanûnên Hiqûqî	Xeerka qaanuuniga ah
Betriebliche Regelungen	آئين نامه کاری	د شرکت اصول او مقررات	company regulations	règlements intérieurs	Rêbazên Şirketi	Xeerka Shirkadda

Deutsch	Farsi	Pashto	Englisch	Französisch	Kurmanci	Somali
Arbeitsvertrag	قرارداد کار	د دندې قرارداد	employment contract	contrat de travail	Peymana Kar	kunturaadda shaqo
Vertragsbeginn	شروع قرارداد	د قرارداد پیل	start of contract	début du contrat	Destpêka Peymanê	Billowga kunturaadda
Tätigkeit	وظایف کاری	دنده	occupation	profession	Core Karsaziye	Shaqada
Probezeit	دوره آزمایشی	د دندې امتحانی دوره	trial period	période d'essai	Dema Cerribandinê	Xilli tijaabo
Versetzung	جابجایی محل کار	د دندې د ځای بدلیدل	relocation	déplacement	Veguhastina	Beddelid goobta shaqada
Verfalls- oder Ausschlussfristen	درخواست مهلت برای احقاق حق یا مطالبه ی حق تضييع شده	د کار محرومیت یا جلا کیدلو دوره	eligibility or cut-off periods	délai de péremption ou délai de forclusion	Têkilî an Demjimêr	Dhicitaanka muddada sheegashada
Persönliche Unterschrift	امضاء شخصی	د شخص امضاء	personal signature	signature personnelle	Îmza Kesane	Saxiix shaqsiyadeed
Vertragsänderung und Nebenabreden	تغییرات در قرارداد و توافقات جانبی	د کار قرارداد بدلون او تړونونه باید د لیکنې په بڼه وي	contract amendment and collateral agreements	modification et accord de garantie	Guhertina Peymana û Peymanên Temamkirina	Waxkabeddelka kunturaadda iyo heshiis dheeraad ah

Arbeitsvergütung	دستمزد کار	تنخواه	pay / remuneration	paye / rémunération	Alîkariyên	Abaal-marinta shaqada
Monatsgehalt	درآمد ماهیانه	میاشتننۍ تنخواه	monthly salary	salaire mensuel	Meaşê Mehane	Mushaarka bisha
Stundenlohn	حقوق ساعتی	ساعتنۍ تنخواه	hourly rate	taux horaire	Bihayê Seeta	Gunnada sacaadda
Provision	کمیسیون	جایزه، د تنخواه څخه پرته انعام	commission	commission	Pere Li Gor Rêjeya Mêrtiyê Bo Berhe-manîna	Komiishanka
Brutto	درآمد ناخالص	ناخالصه تنخواه، د مالیې پرته تنخواه	gross	brut	Tevahî Meaşê	Lacagta guud
Netto	درآمد خالص مالیات کسر شوه	خالصه تنخواه	net	net	Meaşê Pshty Bac	Lacagta soo hareysa
Mindestlohn	حداقل دستمزد	د تنخواه بنسخته کچه	minimum wage	salaire minimum	Mûçeyê Herî Kêm	Gunnada ugu yar

Arbeitszeit	ساعت کار	د کار وخت	working hours	heures de travail	Dema Kar	Xilliga shaqada
Arbeitszeitgesetz	قانون ساعت کاری	د کار د وخت قانون	Working Hours Act	loi sur le temps de travail	Qanûna Demên Kar	Xeerka saacadaha shaqada
Arbeitspausen / Pause	استراحت کاری	د کار تفریح	work breaks	pauses	Xwedibûn Li Kar	Biririfta shaqada
Ruhezeit	زمان استراحت بین دو روز کاری	د استراحت دوره ، په کاري ځای کې د یو کاري وخت د ختم او د بل کاري وخت د پیل تر مینځ باید لږ تر لږه ۱۱ ساعته وقفه وي	rest period	temps de repos	Dema Mayî De	Xilliga nasiinada

Deutsch	Farsi	Pashto	Englisch	Französisch	Kurmanci	Somali
Höchst Arbeitszeit	حداکثر ساعت کاری	د کار حد اکثر ساعتونه، ۱۰ ساعته کار د ورځی	maximum working hours	heures de travail maximum	Maximum Saetan Dixebitin	Saacadaha ugu badan ee la shaqeyo
Überstunden / Mehrarbeit	اضافه کاری		overtime	heures supplémentaires / surcroît de travail	Demjimêrên Zêde	

Urlaub	مرخصی	رخصتی	leave	congé	Betlaneyê	Fasax
Mindesturlaub	حداقل مرخصی	د رخصتی کمه کچه	minimum leave	congé minimal	Herî Kêm Xatir	Fasaxa ugu yar
Zusatzurlaub	مرخصی اضافی	بدون د ننخوا څخه رخصتی ، اضافې رخصتی	additional leave	congé supplémentaire	Xatir Din	Fasax dheeraad ah
Urlaubsverfall	حذف مرخصی	د رخصتی ضایع کېدل	forfeit of entitlement to leave	déchéance de droit au congé	Cejna Bořinî	Dhicitaanka fasaxa
Urlaubsbeantragung	تقاضای مرخصی	د رخصتی غوښتنلیک، د رخصتی درخواست	application for leave	demande de congé	Betlaneyê Bixwaze	Fasax codsashada
Urlaubsdauer	مدت مرخصی	د رخصتی موده	duration of holidays	durée des vacances	Dema Betlaneyê	Xilliga Fasaxa uu soconayo
Betriebsferien	تعطیلات شرکت	د شرکت رخصتی	company holidays	fermeture annuelle	Betlaneyên Firotanê	Fasaxa shirkadda

Krankheit	بیماری	ناروغی، مریضی	illness	maladie	Nexweşi	Xanuunsasho/ jirasho
Entgeltfortzahlung / Lohnfortzahlung / Fortzahlung der Vergütung	پرداخت دستمزد در دوران بیماری از طرف کارفرما	د ناروغی په جریان کې د تنخوا ورکړه، تر ۸ هفتې پورې	continued remuneration / continued pay / continued payment of salary	maintien de rémunération / maintien du salaire / poursuite du versement du salaire	Peredana Berdewam / Berdewam / Peredana / Berdewam Peredana	Sii bixinta mushaarka / Sii bixinta gunnada
unverzögliche Krankmeldung	اعلام فوری بیماری	د ناروغی په صورت کې، پرته د ځنډه د داکتر څخه د ناروغی رقعہ اخیستل	immediate notification of illness	notification immédiate de maladie	agahdariya zû ya nexweşiyê	Gudbinta Jirada/xanuunka si deg-deg ah
Krankenschein / Arbeitsunfähigkeit Bescheinigung	گواهی پزشکی استعلاجی	د ناروغی رقعہ	health insurance certificate / incapacity for work certificate	certificat d'assurance maladie / incapacité avec certificat de travail	Sertifikasyona / belgeya seqetiyê	Warqadda xanuunka ee dhakhtarka
Krankengeld	حقوق دوران بیماری پرداخت بخش معینی از حقوق از طرف بیمه	د ناروغی پیسی، د ۸ هفتو پر له پسې ناروغی څخه وروسته	sick pay / sickness benefit	indemnités de maladie / allocation de maladie	pere nexweş	Lacagta jirrada/xanuunka

Nebentätigkeit	کار جانبی	د اصلي دندې تر څنګه بله دنده (دوهمه دنده)	secondary employment	emploi secondaire	Karsaziyê navîn	Shaqo labaad
Anzeigepflicht	ضرورت اطلاع رسانی	کارکوونکی باید د دوهمې دندې په اړه خپل رییس ته خبر ورکړي	duty of disclosure	obligation de divulgation	Berpirsiyariyeke	Waajib ahaanshaha wargelinta
Konkurrenztätigkeit	رقابت شغلی	د اصلي او دوهمې دندې تر مینځ تضاد	competition for business / conflict of interest	concurrence/conflict d'intérêts	Çalakiyên De Reqabet	Shaqo xifaltan <i>Laba shirkad oo isku shaqo qabta</i>
Keine Beeinträchtigung der Haupttätigkeit	عدم تاثیر منفی بروی کار اصلی	د دوهمې دندې په اصلي دندې باندې منفي اغېزه نه درلودل	no conflict with primary employment	aucun conflit avec l'emploi principal	Neheqiyê tune le çalakiya bingehîn	Wax aan waxba u dhimeynin shaqada weyn
Genehmigung / Zustimmung	مجوز / رضایت نامه	د دندې تاييد	authorisation / approval	autorisation/approbation	Destûr / Erêkirina	Ansixinta / oggolaanshaha

Kündigung / Beendigung	فسخ قرار داد	د قرارداد فسخه	notice of termina- tion / termination of employment	avis de licenciement/ résiliation de contrat de travail	Xelasî / Temamkirina	Heshiis baabi'in / is-casilid
Schriftform notwendig	لزوم ابلاغ کتبی	د کارې قرارداد فسخه باید د لیکنې په بڼه وي.	required in writing	requis par écrit	Hewceyê nivîskî pêwîst	Hab-qoraal waa lama huraan
Kündigungsfrist in der Probezeit	مهلت فسخ قرارداد در دوره آزمایشی	ټاکل شوی موده د کارې قرارداد د فسخې لپاره په امتحاني موده کې	notice period during the trial period	délai de préavis pendant une période d'essai	Dema Bidawîkirinê Di Dema Pêvajoyê De	Muddada heshiis baabi'inta ee wakhtiga tijaabada
Kündigungsfrist nach der Probezeit	مهلت فسخ قرارداد بعد از دوره آزمایشی	ټاکل شوی موده د کارې قرارداد د فسخې لپاره د امتحاني دورې نه وروسته	notice period after the trial period	délai de préavis après une période d'essai	Dema Bidawîkirinê Piştî Dema Pêvajoyê De	Muddada heshiis baabi'inta kaddib wakhtiga tijaabada
Ablauf durch Befristung	فسخ قرارداد پس از انقضای مدت قرارداد	د ټاکل شوي مودې ختميدل د قرارداد د فسخې څخه وروسته	expiry through time limit	expiration dans un délai donné	Xizmetkirina bi sinor	Dhicitaan ku yimid muddo
fristlose Kündigung	فسخ قرارداد بدون درنظر گرفتن مهلت تعیین شده در قرارداد	د کارې قرارداد فسخه پرته د یوې ټاکل شوي مودې څخه	summary dismissal	licenciement immédiat	Berdanî be hişyariyê	Is-casilaad aan muddo ku xirneyn
Aufhebungsvertrag	فسخ توافقی قرارداد	د کار قرارداد فسخه، د کار ورکونکي او کار کوونکي تر منځ پرته له خنډ څخه د کار تړون فسخه یعنی پرته له ټاکل شوي فسخې مودې څخه	dissolution agreement	rupture conventionnelle	Peymana Dawîhatinê	Heshiiska qandaraas-ka- noqoshada

Arbeitsschutz	ایمنی و بهداشت کار	د کارمواظیت، د کار خونديتوب	health and safety at work	sécurité au travail	Ewlekariya Karsaziye	Ilaalinta shaqada
Arbeitsschutzgesetz	قوانین ایمنی و بهداشت کار	د کار د مواظبت قانون	German Occupa- tional Health and Safety Act	Loi sur la sécurité au travail	Qanûna Parastina Kar	Xeerka ilaalinta shaqada
Arbeitsstätten- verordnung	مقررات محل کار	د کارې ځاي مقررات	Workplaces Ordinance	Décret sur les lieux de travail	Qanûna Karûbarê Kar	Sida iyo qaam- dhismeedka shirkadda

Deutsch	Farsi	Pashto	Englisch	Französisch	Kurmanci	Somali
Arbeitsschutz- belehrung / Arbeitsschutz- unterweisung	آموزش ایمنی و بهداشت کار اجزای برای کارفرما به کارگر	د کار د مواظبت لارښوونې	Health and Safety induction / induction on safety at work	induction de sécurité au travail	Perwerdehiya Ewlekariya Endustî / Perwerdeya ewlehiya kar	Tilmaamaha ilaalinta shaqada
Arbeitsschutz- beauftragte	مسئول ایمنی و بهداشت کار	د کار د مواظبت استازي	Health and Safety Officer	le/la prévention- niste	Nûnerên Ewlekarî û Tenduristiya	Wakiillada Ilaalinta shaqada
Arbeitsschutz- kleidung	لباس ایمنی کار	د کار د مواظبت جامې، محافظتی جامې	protective clothing	vêtements de travail de protection	Cilên Parastinê Kare	Dharka shaqada

Mutterschutz	حمایت از مادر باردار	د میندو مواظبت، د امیدوارو میندو څخه خانګړی ساتنه	maternity protection	protection mater- nelle et infantile	Dahatiyê derketina Dayikbûnê	Ilaalinta hooyada uurka leh
Mutterschutzgesetz	قوانین حمایت از مادران باردار	د میندو د مواظبت قانون	Maternity Protection Act	Loi de la protection maternelle et infantile	Qanûna Parastina Dayikbûne	Xeerka Ilaalinta hooyada uurka leh
Beschäftigungs- verbot bei ärztlicher Feststellung	ممنوعیت کاری با تشخیص پزشک	د کار څخه ممنوعیت د طبي نظريې په اساس	prohibition on employment on medical grounds	interdiction d'emploi pour des raisons médicales	Qedexekirina ji kar hate daxuyaniyê de doktor	Shaqo ka xannibid uu dhakhtar amray
Kündungsverbot	ممنوعیت فسخ قرارداد	د (کار) گوښه کیدو ممانعت، د کار د فسخی ممانعت	prohibition of dismissal	interdiction de licenciement	qedexekirina jikardexistina	Mamnuucidda eryidda
Mutterschutzgeld	کمک مالی به مادران	زیرون پیسې، ښځینه کار کوونکې چې د کار د ممنوعیت په دوره کې وې د میندو پیسې د معاش په بدل کې ورته ورکول کېږي (د امیدواری دوره ۶ هفتې او د زیرون څخه وروسته ۸ هفتې)	maternity leave benefits	indemnités de congé de maternité	Pere dayikbûne	Lacagta daryeelka hooyada / hooyada uurka leh
Elternzeit	مرخصی والدین	د والدینو رخصتي د خپل کوچني ماشوم د روزنې او پالنې لپاره	parental leave	congé parental	di îzina dêûbaviyê de	Fasaxa waalidnimada
Elterngeld	حمایت مالی از والدین	د والدینو مزایا ، د والدینو پیسې	parental benefit / parental allowance	allocation parentale / indemnité parentale	feydeyên dê û bavan	Lacagta waalidnimada

**Beschäftigungs-
verhältnisse**

انواع روابط کار

**Employment
(relationships)**

دندې، وظایف

**Emploi (relations
de travail)**

Kar

Xaaladaha Shaqada

Sozialversicherungs-system	سیستم بیمه اجتماعی	ټولنیز بیمی سیستم	Social security system	Système de sécurité sociale	Pergala Civakî Ya Ewlekariya	Nidaamka ceymiska bulshada
Sozialgesetzbuch	کتاب قوانین اجتماعی	ټولنیز قانون کتاب	Social Security Code	Code de sécurité sociale	Code Civakî	Buugga sharciga bulshada
Sozialabgabe	کسورات خدمات اجتماعی	ټولنیز ونډه د کار کوونکی مالي نادیه	social security contributions	contributions de la sécurité sociale	Beşdariyên Ewlekariya Civakî	Canshuuraha Ceymiska bulshada
monatlicher Beitrag	حقوق ماهانه	مياشتننې نادیه	monthly contribution	contribution mensuelle	Beşdarî Mehane	Lacag-bixin bileedka
Arbeitgeberanteil	سهم کارفرما	کار ورکوونکي سهمیه	employer contribution	cotisation patronale	Beşdariyên Xudane Kar	Saamiga shaqo-bixiyaha
Arbeitnehmeranteil	سهم کارگر	کار کوونکي سهمیه	employee contribution	cotisation salariale	Beşdariyên Karmendê	Saamiga shaqaalaha
Brutto	درآمد ناخالص	ناخالصه تنخواه، د مالیې پرته تنخواه	gross	brut	Tevahî Meaşê	Lacagta guud
Netto	درآمد خالص مالیات کسر شده	خالصه تنخواه	net	net	Meaşê Pshty Bac	Lacagta soo hareysa
Steuer	مالیات	مالیه	tax	taxes	Bac	Canshuur
Krankenversicherung	بیمه بیماری	صحي بیمه	health insurance	assurance maladie	Tamîna Tenduristiyê	Caymiska caafimaadka
medizinische Versorgung	خدمات پزشکی	طبي پاملرنې مصارف	health care	couverture médicale	Lênerîna Tibbî	Daryeelka caafimaadka

Deutsch	Farsi	Pashto	Englisch	Französisch	Kurmanci	Somali
Rentenversicherung	بیمه بازنشستگی	د تقاعد د دورې بیمه	pension insurance (scheme)	assurance retraite	Mehaniya Misogeriya	Caymiska gabowga
Altersrente	سن بازنشستگی	د تقاعد عمر	pension / old-age pension	retraite / pension de retraite	Mehaniya Pîr-Salî	Lacagta howlgabka
Pflegeversicherung	بیمه از کارافتادګی	د زاړه عمر لپاره بیمه	nursing care insurance	assurance dépendance	Lênêrinê Nexweş	Caymiska daryeelka
Arbeitslosenversicherung	بیمه بیکاری	د بیکاري د وخت لپاره بیمه	unemployment insurance	assurance chômage	Lênêrinê Bêkarî	Caymiska shaqo-la'aanta
Arbeitslosengeld	حقوق زمان بیکاری	د بیکاري پیسې ، د بیکاری په دورې کې حقوق یا پیسې	unemployment benefits	indemnités de chômage	Qerebûya Bêkariyê	Lacagta ceyrta
Unfallversicherung	بیمه حوادث	د حادثې بیمه	accident insurance	assurance accidents	Sîgortaya Qezayê	Caymiska shilalka

Sozialversicherungspflichtige Beschäftigung	مشاغلی که پرداخت بیمه ها برای آنها الزامی است	هغه کارونه چې د بیمې ورکول په کې حتمی دي	Employment subject to social security contributions	Travail assujetti aux cotisations de la sécurité sociale	Sîgorteya Civakî	Shaqooyinka la bixiyo Caymiska Bulshada
Vollzeit	تمام وقت	کامله کار ، هغه کار چې په هفتی کې د ۳۷ ساعتو څخه کم نه وي	full time	plein temps	Bi Temamî-Carê	Shaqo-dhan
Teilzeit	نیمه وقت	هغه کار چې د ورځې د ۸ ساعتو څخه کمه وي	part time	temps partiel	Niv Wext	Shaqo-bar ah
Arbeit auf Probe	کار آزمایشی	د کار امتحاني دوره	probationary employment	période d'essai	Karê Darizandinê	Tijaabo shaqo
Befristete Beschäftigung	کار موقتي	موقته کار ، دغه ډول کار د پایلې نېټه یې معلومه وي	temporary employment / fixed-term employment	emploi temporaire / travail à durée déterminée	Karsaziya Demkî	Shaqo wakhti ku eg

Deutsch	Farsi	Pashto	Englisch	Französisch	Kurmanci	Somali
Sachgrundlose Befristung	محدود کردن قرارداد بدون بیان علت	د کار غیر مادي محدودیت	temporal limitation of an employment contract without substantive grounds	limitation temporelle d'un contrat de travail sans motifs de fond	Sînorên nezagonî	Xadeyn aan sabab lahayn
Unbefristete Beschäftigung	کار دائمی	دایمی کار	permanent employment	emploi fixe	Karê Bêdemi	Shaqo abadiya ah
Geringfügige Beschäftigung	خرده کاری	کوچنی کارونه	minor employment	activité professionnelle mineure	Karê Hindikê	Shaqo fudud
Kurzfristige Beschäftigung	کار در زمان محدود ۷۰ روز	لڼډ مهاله دندې	short-term employment	emploi à court terme	Karê Kurt û Demjimê	Shaqo wakhti-gaaban
Minijob	مشاغل کم درآمد و معاف از مالیات درآمد تا 450 یورو	د ۲۵۰ یورو د میاشتني کار	mini-job	mini-job	Karê Biçûk	Shaqo kab ah Shaqo kale lagu kabayo
Mitteilungspflicht	اجبار در گزارش تغییرات شرایط کاری	اجباری معلومات د کار په اړه وړاندې کول	disclosure requirement	obligation de divulgation	Mercê Ronîkirin	Waajibka wargelinta
Lernverhältnisse	روش های آموزشی	د زده کړې شرایط	apprenticeship	apprentissage	Şert û Mercên Fêrbûna	Xirfad Waxbaarsho
Freiwilliges Praktikum	کارورزی داوطلبانه	رضا کارانه عملی کار ، خپل خوښ سره عملی کار	voluntary internship	stage bénévole	Bi Dilxwazî Cîbecîkirina	Carbis iskaa ah / Tababar iskaa ah
Praktikumsvertrag	قرارداد کارورزی	د عملی کار قرارداد	internship contract	contrat de stage	Peymana Cîbecîkirinê	Heshiis carbis
bezahltes Praktikum	کارورزی با حقوق	عملی کار د حقوقو سره	paid internship	stage rémunéré	Pere Cîbecîkirina	Carbis lacag la bixiyo
unbezahltes Praktikum	کارورزی بدون حقوق	عملی کار زده کړه پرته د معاش څخه	unpaid internship	stage non rémunéré	Bê Mûçe Cîbecîkirina	Carbis aan lacag la bixin
Ausbildung / Auszubildungsverhältnis	کارآموزی دوره آموزش کار	د یوه مسلکي کار زده کړه د یوه حرفه زده کړه د درس او عملی کار له لارې څخه	(vocational) training / apprenticeship	formation professionnelle / apprentissage	Perwerdekirin / Fêrbûna Pişa	Tababar-xirfadeed/ Xaaladaha tababar-xirfadeedka

Beschäftigungs-
 verhältnisse
 انواع روابط کار
 Employment
 دندې، وظایف
 Emploi
 Kar
 Xaaladaha Shaqada

Keine Beschäftigungsverhältnisse	فعالیت های غیر کاری	بیکاری ، د یوه کار یا وظيفه نه درلودل	No employment relationships	Aucune relation d'emploi	Nabwna Karê	Wax aan ahayn xaalado shaqo
Hospitation	فراگیری از طریق مشاهده	هغه زده کوونکې چې کار یواځې په کتلو سره زده کوي او په کار کې گډون نه کوي	work shadowing	stage d'observation	Karkrin Bo Nasina Compania	Cunno iyo hooy-siin
Pflichtpraktikum	کارورزی اجباری	اجباری عملی کار	mandatory internship	stage obligatoire	Erkê Cîbecîkirina	Carbis waajib ah
Flüchtlings-integrationsmaßnahmen	فعالیت‌های ادغام پناهنده در جامعه	د مهاجرینو لپاره د کار زده کړو پروژې	measures taken to promote the integration of refugees	mesures prises dans le but de promouvoir l'intégration des réfugiés	Pîvana Entegrasyonê Penaberan	Tallaabooyinka isdhexgalka ee Qaxootiga
Illegale Beschäftigung / »Schwarzarbeit«	کار غیرقانونی/کار سیاه	غیر قانونی کار یا تور کار	illegal employment / illicit employment / undeclared work	emplois illégaux / travail clandestin / travail au noir	Karên Qedexe / Karê Bi Reşî	Shaqo suuq-madow / Shaqo sharci darro ah
Selbstständigkeit	شغل مستقل شغل آزاد، مالکیت فردی در شغل	آزاد کار، مستقل کار	self-employment	activité indépendante	Karê Serxwebûnê	Madaxbanaani-shaqo

Leiharbeit / Zeitarbeit / Arbeitnehmerüberlassung	کار موقت / کارساعتی / واگذاری کارگر	هغه شرکت چې خلکو نه د کار موندلو آسانیاوي برابرې، قراردادي شرکت	temporary employment / temping / personnel leasing	travail temporaire / intérim / mise à disposition de personnel	Ajansa Nûçeyan / Kar Demî / Karkerên Demî	Shaqaale amaah ah / Shaqaale ammaah ah
Verleiher / Leiharbeitsunternehmen	شرکت واسطه / شرکت کاریابی	قراردادی شرکت	hirers of temporary workers / temporary work agencies / temping agencies	employeur de travailleurs temporaires / agences de travail temporaire/ agences d'intérim	Denydarê / Ajansa Parastina	Shaqaale-bixiye/ Shirkad dadka shaqaaleysa
Entleiher	کارفرمایی که توسط شرکت کاریابی به کارگر معرفی میشود.	د کارخای یا شرکت چې د قراردادی شرکت لخوا تعیین شوی وي	recruiters / recruitment agencies	recruteurs / agences de recrutement	Deyndar	Shaqaale la ammaahiye

Deutsch	Farsi	Pashto	Englisch	Französisch	Kurmanci	Somali
Leiharbeitnehmer/ Zeitarbeiter	کارگر کارموقت	د قراردادي شرکت کارکوونکي	temporary workers	travailleurs temporaires	Karkerên Mêvan / Karkerên Demî	Shaqaale ammaah ah
Arbeitnehmer- überlassungsgesetz (AÜG)	قانون کار موقت	د قراردادي شرکتونو د کار قانون	Temporary Employ- ment Act (AÜG)	Loi sur le travail temporaire (AÜG)	Qanûna Karûbarên Demkî (Aüg)	Xeerka Shaqo-ka- tagidda Shaqaalaha (AÜG)
Einsatzbetrieb	محل کار معرفی شده به کارگر توسط شرکت کارپایی	د کارخای (شرکت)	company of deployment	entreprise de déploiement	Operasyona Bikaranîna	Goobta laga shaqeynaayo
Weisungsrecht	حق کارفرما برای تعیین شرایط کار	د قراردادي شرکت دستورالعمل یا تگلاره	right of instruction	droit d'injonction	Şîretên Bidin	Xaqa jiheynta

Gehaltsabrechnung / Lohnabrechnung / Entgeltabrechnung	فیش حقوقی	د معاشانو لیست یا فورمی	Payroll / payroll accounting	Paye / Comptabilité salariale	Daxuyaniyê De Meaş / Rêza Meaş / Rêza Yomiya	Xisaab-celinta Mushaarka/ Xisaab-celinta gunnada
Nachtzuschlag/ Nachtzulage	اضافه حقوق برای شیفت شب	د شپه کار اضافی حقوق	night shift premium	indemnité de nuit	Alîkariya Şev/ Yarmetiya Şev	Lacagaha dheeriga ah ee habeenkii
Bescheid	اېلانیه، آگهی نامه قالبا به شکل کتبی	پریکره ، د یوه دفتر لخوا تصمیم یا پریکره	notice	préavis	Biryar	Go'aan
Sanktionen	محرومیت از تسهیلات شغلی بعلت ترک خدمت	تحریم	sanctions / penalties	sanctions/pénalités	Sizayên	Xayiraado

Ausbildung

دوره کارآموزی

Education

د یوه مسلکي
کار زده کړه

**Éducation et
formation**

Perwerdeyê

**Tababar-
xirfadeed**

Ausbildung	دوره کارآموزی دوره آموزش کار	د یوه مسلکي کار زده کړه	education and training	éducation et formation	Perwerdeyê	Tababar-xirfadeed
Ausbildungssystem	نظام کارآموزی	د مسلکي کار زده کړی سیستم	education system	système éducatif	Sîstema Perwerdeyê Pîşezariyê	Hannaan Tababar- xirfadeed
Allgemeine Schulbildung	تحصیلات همگانی در مدرسه	عمومي زده کړه	general / elementa- ry education	éducation générale/ élémentaire	Perwerdehiya Giştî	Waxbarasho Guud
Berufsbildungs- gesetz (BBiG)	قوانین آموزش کار	د فني یا مسلکي زده کړو قانون	German Vocational Training Act (BBiG)	Loi sur la formation professionnelle allemande (BBiG)	Qanûna Perwerdehiyê pîşeyî	Xeerka Tababar- xirfadeedka
Duale Ausbildung/ Betriebliche Ausbildung	کارآموزی دوگانه/ کارآموزی کارگاهی آموختن کار همزمان بصورت تئوری در مدرسه و عملی در شرکت	دوه گونې زده کړه، د یوه مسلک زده کړه چی تیوری برخه یې په یوه مسلکي ښوونځي کې او عملي برخه یې په یوه شرکت کې ترسره شي	dual training / in-company training	formation par alter- nance / formation en entreprise	Perwerdehiya Duyemîn / Perwer- dehiya Şirketî	Barasho Tababar-xirfadeed
Berufsschule	مدرسه کار برای بعضی از کارها مثلا در شاخه پزشکی	مسلکي ښوونځي	vocational college	lycée professionnel	Dibistana Pîşeyî	Dugsi xirfad
Blockunterricht	تدریس بصورت فشرده در مدرسه کار	د نظري او عملی کار تقسیم اوقات په ښوونځي او شرکت کې	block teaching / teaching by topics	bloc d'enseigne- ment / apprentis- sage par thème	Hînkirina Astengiyê	Shaqo iyo carbis kala wakhti ah
Berufsfachschule / Vollschulische Ausbildung	مدرسه کار (برای بعضی از کارها مثلا در شاخه پزشکی)	د تخصصي مسلک د زده کړو ښوونځي / د مسلکي کار زده کړه د بشپړه وخت سره یعنی فول تایمز	vocational school training college / technical college / full-time schooling	Lycée professionnel / École profession- nelle Formation professionnelle scolaire	Karî kolektîfek teknîkî / Perwerdehiya tije pîşeyî	Tababar dugsi
Überbetriebliche Ausbildung/ Außerbetriebliche Ausbildung	کارآموزی خارج از شرکت	د مسلکي کار زده کړه په شرکت کې / د مسلکي کار زده کړه د شرکت څخه بهر	inter-company training / external vocational training	Formation inter-entreprises / formation profes- sionnelle externe	Perwerdehiya şirketan / Perwerdehiya derveyî şirket	Iskuul waxbarasho iyo carbis shirkadeed
Industrie- und Handelskammer (IHK)	مجمع صنعت و تجارت	د سوداگری او صنایعو خونه	Chamber of Industry and Commerce	Chambre de commerce et d'industrie	Odeya Bazirganiyê û Pîşezariya	Rugta ganacsiga iyo warshadaha
Handwerkskammer (HWK)	مجمع صاحبان مشاغل فني	د عملی کار شرکتونو اتحادیه	Chamber of Crafts	Chambre des métiers	Odeya Bazirganî	Rugta xirfad- leyaasha gacanta
Betrieb	کارگاه/کارخانه/شرکت	شرکت ، کمپنی	company / firm / business	entreprise/firme/ société	Şirket	Shirkad

Ausbildungs- vertrag	قرارداد کارآموزی	د مسلکي کار د زده کړو قرارداد	training contract	contrat d'apprentissage	Peymana Perwerdeyê	Kunturaadda Taba- bar-xirfadeedka
Auszubildender / Azubi / Lehrling	کارآموز / دانش آموز	د مسلکي کار د زده کړو زده کوونکي	trainee / apprentice	employé stagiaire / apprenti / alternant	Fêrevan	Xirfad-la-bare/ Xirfad-barte
Berufsbildungs- gesetz	قوانین تحصیلات کاری	د مسلکي زده کړو قانون	Vocational Training Act	Loi sur la formation professionnelle	Qanûna Rahênana Pîşeyî	Xeerka Tababar- xirfadeedka
Ausbildungsberuf	کسب مهارت با کارآموزی	په یوه خاصه مسلکي برخه کې تخصصي زده کړې	skilled occupation	métier d'apprentissage	Pîşeyî Perwerde	Waxbarashada tababar-xirfadeedka
Ausbildungs- rahmenplan	برنامه درسی کارآموزی برای هر کار	د مسلکي زده کړو درسي پلان	framework curriculum	cadre pédagogique	Plana Perwerdehiyê	Qorshe-howleedka tababar-xirfadeedka
Ausbildungs- vergütung	اجرت کارآموزی	د مسلکي زده کړو په دوران کې تنخواه	training allowance	indemnité de formation	Alîkariya Perwerdeya	Gunnada Tababar- xirfadeedka
Ausbildungsdauer	مدت زمان کارآموزی	د مسلکي زده کړو موده	training period	période de formation	Dema Amadekariyê Perwerdeya	Muddada xirfad-barashada
Ausbildungsjahr	سال تحصیلی کارآموزی	د مسلکي کار زده کړو کال	training year / year of training	année de formation	Sala Perwerdeya	Sannadka xirfad- barashada
Jugendarbeits- schutzgesetz	قوانین حمایت کار جوانان زیر ۱۸ سال	۱۸ کلو څخه ښکته عمر کسانو لپاره د کار د مواطبت قانون	Young Persons Employment Act	Loi sur l'emploi des jeunes personnes	Qanûna Kar Ciwanan	Xeerka difaaca da'yarta ee shaqada
Ausbildungsplatz	محل کارآموزی	د مسلکي زده کړو ځاي	place of training	lieu de formation	Kurseke Perwerdeya	Boos tababar- xirfadeedka

Praktische Zwischenprüfung	امتحان عملی میان دوره	منځنۍ عملی آزموینه	practical intermediate test	test pratique intermédiaire	Praktîk Di Navbera Azmunê	Imtixaanka u dhexeeya leyliyada
Theoretische Zwischenprüfung	امتحان تئوری میان دوره	امتحان تئوری میان دوره	theoretical intermediate test	test théorique intermédiaire	Muayeneya Navîn Aoretîkî	Imtixaanka u dhexeeya qoraal-wax-ku-ba-rashada
Praktische Abschlussprüfung	امتحان عملی پایان دوره	آخرینۍ عملی آزموینه	practical final exam	examen pratique final	Azmûna Dawî Ya Pratîkî	Imtixaan leyliyeedka qalin-jabinta
Theoretische Abschlussprüfung	امتحان تئوری پایان دوره	آخرینۍ تحریری آزموینه	theoretical final exam	examen théorique final	Muayeneya Dawîn Ya Theoretîk	Imtixaan qoraaleedka qalin-jabinta
Anerkannter Abschluss	گواهی نامه گذراندن دورهی کارآموزی	شهادتنامه ، سند	recognised qualification	diplôme reconnu	Asta Pejirandî	Darajo la aqoonsan yahay/shahaado la aqoonsan yahay

Rechte in der Ausbildung	قوانین کارآموزی	په مسلکي کار زده کړو کې حقوق	apprenticeship rights	droits de l'apprenti	Mafên Perwerdeyê	Xuquuqaha Tababar-xirfadeedka
Ausbildungsnachweisheft / Berichtsheft	دفتر گواهی کارآموزی/دفتر گزارش کار	د مسلکي کار زده کړو کتابچه	apprenticeship record book / report booklet	dossier / compte-rendu d'apprentissage	Pirsa Şehade Hîndarî / Pirtûka Rapôrê	Buug-warbixineedka Tababar-xirfadeedka
Ausbildungsfremde Tätigkeiten	فعالیت‌های خارج از هدف کارآموزی	د مسلکي کار زده کړو د قراردادو څخه پرته فعالیتونه	tasks/activities not related to your training	missions qui ne correspondent pas au métier	Çalakiyên Perwerde-hiya Xerîban	Howlo aan tababar-xiradeedka la xiriirin

Mitbestimmung

مشارکت در
تصمیم‌گیری

Codetermi-
nation

کپون

Cogestion

Beşdarî

Xubinnimo

Mitbestimmung	مشارکت در تصمیم‌گیری ارائه نظر	کډون، د قرارداد به جوړولو کې د کډون حق	Codetermination <i>Worker participation</i>	Cogestion <i>Participation des employés</i>	Beşdarî	Xubinnimo
Gewerkschaften	اتحادیه‌ها	د کارگرانو اتحادیه	trade unions	syndicats	Sendika	Iskaashato Shaqaale
Deutscher Gewerkschaftsbund (DGB)	فدراسیون اتحادیه‌های آلمان	د جرمنی د کارگرانو د اتحادیه فدراسیون	Federation of German Trade Unions	Fédération des syndicats allemands (DGB)	Konfederasyona Bazirganiya Almanya	Iskaashatada Shaqaalaha Jarmalka
Interessen-gegensatz	تناقض علائق کارفرما و کارگر	د دوو ډلو تر مینځ د گټو شخړې	conflict of interest	conflit d'intérêt	Pevketina berjewendiyên	Iska hor-imaad dano
Arbeitskraft	نیروی کار	کارگر، کار کوونکي	labour / manpower	travail / main d'œuvre	karker	Shaqaale
Kapital	دارایی، سرمایه تجهيزات، پول و.. کارفرما	شتمنی، املاک	capital / assets	capital / actifs	Kapitalîzm	Raasumaal
Betriebliche Mitbestimmung	مشارکت در تصمیم گیریهای کاری امکان بیان نظر توسط کارگر ولی کارفرما موظف به اعمال آن نیست.	د کار مقرراتو په نصوب کې کډون	corporate codetermination	cogestion d'entreprise	Beşdariya Karker	Xaqa Codeynta Golaha
Betriebsrat (BR)	نماینده کارمندان شرکت	د شرکت (خصوصی) شورا	works council	conseil d'entreprise	Şêwirdariya Karxane	Golaha Shaqaalaha
Personalrat (PR)	نماینده کارگران	د کارکوونکو دولتي شورا یا رسمي شورا	staff council	conseil du personnel	Şêwirdariya Karmendên	Guddiga Shaqaalaha
Betriebsverfassungsgesetz	قانون اساسی مشارکت در تصمیم‌گیری	د شرکت اساسی قانون	Works Constitution Act	Loi de l'organisation du travail dans les entreprises	Qanûna Esasî Ya Berhemên	Xeerka Shaqada ee shirkadaha
Personalvertretungsgesetz	اختیارات قانونی نماینده ی کارگران	د کارکوونکو د استازیتوب قانون	Employee Representation Act / Staff Representation Act	Loi de représentation des employés	Qanûna Nûneriya Karmendên	Xeerka matalaadda Shaqaalaha
Jugend- und Auszubildendenvertretung (JAV)	نماینده جوانان زیر 18 سال و کارآموزان	د ځوانانو او زده کوونکو استازیتوب	Representative Body for Young Workers and Trainees	Loi de représentation du personnel	Ciwan Û Nûnerên Xwendekaran	Matalaadda dhallinyarada iyo Xirfad-barteyaasha

Deutsch	Farsi	Pashto	Englisch	Französisch	Kurmanci	Somali
Besonderer Kündigungsschutz	حمایت های خاص در فسخ قرارداد	د قرارداد د فسخي لپاره خانگري ساتنه	special protection against dismissal	protection spéciale contre le licenciement	Parastina Taybet	Ilaalinta khaaska ah ee eryidda
Betriebsratswahlen	انتخاب نماینده کارمندان شرکت	د شرکت د شورا ټاکنې	works council elections	élections du conseil d'entreprise	Hilbijartina Meclîsa	Doorashada Golaha Shaqaalaha
Personalratswahlen	انتخاب نماینده کارگران	د کار کوونکو د رسمی شورا ټاکنې	elections to staff councils	élections du conseil du personnel	Hilbijartinên Kar-mendên Şaredariyê	Doorashada Guddiga Shaqaalaha
Mitwirkungsrecht	نقش مؤثر باید توسط کارفرما از کارگر پرسیده شود اما اجرا شدن آن حتمی نیست	د گډون حق	right of participation	droit de participation	Mafê Beşdariya	Xaqa ka qeyb-galka
Mitbestimmungsrecht	حق مشارکت در تصمیم گیری	په ټاکنو کې د نظر یا رای حق	right of codetermination	droit de cogestion	Pere Tazminatê	Xaqa xubinnimada
Branchenprinzip	اصول پوشش گروههای شغلی در شاخه های اقتصادی توسط اتحادیه	د صنعت اصل ، د فابریکې اصل	by sector / sector principle	par secteur / principe de secteur	Prensîba Pişesaziya	Mabda'a warshadleyda
Solidaritätsprinzip	اصول همبستگی پذیرش مسئولیت مشترک	د پیوستون اصل ، د همبستگی اصل	principle of solidarity	principe de solidarité	Prensîbê Piştgirîdayîna	Mabda'a garab-istaagga
Betriebsvereinbarung	مقررات توافقی در محل کار	د شرکت تړون، د شرکت موافقه	works agreement	accord d'entreprise	Peymana Xebitandinê	Heshiiska wada-shaqeynta

Tarifvertrag	قرارداد بین کارفرما و اتحادیه راجع به شرایط کاری و حقوق	جمعی تړون، د کار جمعی قرداد یا تعرفه	Wage agreement	Entente salarial	Nasdanî Lihevhatin	Heshiis-sicirka
Haustarifvertrag/ Firmentarifvertrag	قرارداد بین کارفرما و اتحادیه در یک شرکت خاص	د یوخاص شرکت د کاری قردادونو تعرفه	in-house wage agreement	entente salariale interne	Peymanên Bekomal Bo Mal	Heshiis-sicir oo shirkadda ah
Flächentarifverträge	قرارداد بین کارفرما و اتحادیه در یک ناحیه خاص	د کار قردادونو سیمه ایز تعرفه ، په ځانگړی توگه د یوه ایالت کاری قردادونه د مختلفو شرکتونو لپاره	nationwide wage agreement	entente salariale mondiale	Peymana Bekomal	Heshiiska sicirka aagga

Mitbestimmung
مشارکت در تصمیم گیری
Codetermination
کډون
Cogestion
Beşdarî
Xubinnimo

Deutsch	Farsi	Pashto	Englisch	Französisch	Kurmanci	Somali
Tarifkommission	هيئت نمايندگان اتحاديها کارفرايمان	د تعرفي کميسيون	bargaining committee	comité de négociation	Komîsyona Tarîfan	Guddiga sicirka
Tarifverhandlung	تعامل در تعرفه	کاری تعرفي پر سر خبری اتری	collective bargaining	convention collective	Muzakereyên Hevbeş	Wadahadalka sicirka
Tarifpartner	طرفین قرارداد	کاری تعرفي شریکان	bargaining partner	parties aux négociations	Hevkarên Civakî	Sicir-quseeye
Arbeitgeberverband	اتحادیه کارفرماها	د کار ورکونکو اتحادیه	employers' association	association des employeurs	Komeleya Kardarên	Dalladda shaqo-bixiyeyaasha
Laufzeit	زمان اعتبار	د اعتبار موده	duration/term	durée de la validité	Wexte Karkrin	Muddada
Tarifgebiet	تعرفه‌ی قراردادهای منطقه ای	د کاری تعرفي سیمه	pay scale area	champ d'application territorial	Herêma Tarîfan	Aagga uu quseeyo sicirka
Allgemeinverbindlichkeit	تعهد کلی	د کاراو ټولنیزو چارو وزارت لخوا عمومی کاری مقررات	universal applicability	applicabilité universelle	Handîkapa Giştî	Dheereynta guud ee sicirrada
Tarifautonomie	تعرفه‌ی آزاد بدون دخالت دولت	د کار تعرفه چې د یوشرکت لخوا تعیینيږي	autonomy in wage bargaining	négociation salariale	Muzakereyên Hevbeş	Madaxbannaanida sicirka

Streik/ Arbeitsniederlegung	اعتصاب/ کناره گیری از کار	اعتصاب، د کارکوونکو اعتصاب	Industrial action/ work stoppage	Action industrielle/ Arrêt de travail	Bi Grewa	Shaqo-joojin
Warnstreik	اعتصاب کارگر در زمان محدود از طرف اتحادیه	د کار کوونکو لخوا د کار اعتصاب خبرداري	token strike	grève d'avertissement	Grewa Hişyarî	Digniin shaqo-joojin
Streikgeld	پولیکه کارگر در زمان اعتصاب توسط اتحادیه دریافت میکند	د اعتصاب پیسی چي د کارگرو اتحادیې لخوا ورکول کیږي	strike pay	indemnité de grève	Grewa Dirav	Lacagta shaqo-joojinta
Sonderzahlung	مزایای کار پول عیدی، پول تعطیلات	د کار ورکوونکي لخوا خپل کارکوونکي ته ځانگړه تادیه یا ډالی . د مثال په توگه د رخصتي پیسی یا د کریسمیس پیسی	special allowance	allocation spécifique	Peredana Taybet	Lacag bixin gaar ah
Übernahme	ضمانت ورود به بازار کار	تصاحب ، اخذ ، سپارل	takeover	rachat	Radestkirina	La-wareegid qof wax la baray ama la tijaabiyay
Mitgliedsbeitrag der Gewerkschaft	هزینه حق عضویت در اتحادیه	د کارکوونکي اتحادیې د غړیتوب فیس	union membership fees	cotisation des syndicats	Darmendiya Endamê Yekîtiyê	Lacagta xubinnimada iskaashatada
Rechtsberatung	مشاوره حقوقی	حقوقی مشوره	legal advice	assistance juridique	Şêwirdarîya Hiqûqî	La-talin sharci

Gewerkschaften

اتحاديه ها

Trade Unions

د کارگرانو
اتحاديه

Syndicats

Sendîka

Iskaashato

Shaqaale

Gewerkschaft

Gewerkschaften sind Zusammenschlüsse von Arbeitnehmerinnen und Arbeitnehmern. Sie setzen sich gemeinsam für ihre Rechte in der Arbeitswelt gegenüber den Arbeitgebern, aber auch der Politik ein. Sie werden von ihren Mitgliedern finanziert und sind unabhängig von staatlichen Behörden. Jede Arbeitnehmerin und jeder Arbeitnehmer kann bei ihnen Mitglied werden – unabhängig von Herkunft, Geschlecht, Religion oder sexueller Orientierung. Dieses Recht ist ein Grundrecht in Deutschland und kann von keinem Arbeitgeber verboten werden. Gewerkschaften kämpfen und verhandeln für ihre Mitglieder zum Beispiel höhere Löhne oder bessere Ausbildungs- und Arbeitsbedingungen. Diese Ergebnisse werden dann in Tarifverträgen festgehalten. Im Streitfall mit ihrem Arbeitgeber bieten Gewerkschaften ihren Mitgliedern auch beratende oder juristische Unterstützung.

Betriebsrat

In einigen Betrieben gibt es Betriebsräte. Diese werden von allen Arbeitnehmerinnen und Arbeitnehmern im Betrieb gewählt – unabhängig ob sie einen deutschen Pass haben oder nicht. Um die Arbeitsbedingungen im Betrieb zu verbessern, arbeiten die Gewerkschaften häufig mit den Betriebsräten zusammen. Viele Betriebsräte sind deshalb Gewerkschaftsmitglieder. Wo es keine Betriebsräte gibt, kann eine Gewerkschaft die Arbeitnehmerinnen und Arbeitnehmer bei der Gründung unterstützen. Dabei gilt immer: je mehr Gewerkschaftsmitglieder in einem Betrieb sind, um so stärker können sie ihre Forderungen vertreten.

DGB – Deutscher Gewerkschaftsbund

Im Deutschen Gewerkschaftsbund haben sich acht Mitgliedsgewerkschaften für die unterschiedliche Branchen in Deutschland zusammengeschlossen, um ihre Interessen auch gegenüber der Politik durchzusetzen. Sie sind allerdings nicht mit einer politischen Partei verbunden, sondern unabhängig.

Mehr Informationen zum DGB und seinen Mitgliedsgewerkschaften sind auf www.dgb.de zu finden.

اتحادیه

اتحادیه ها انجمن هایی متشکل از کارگران هستند. آن ها درکنار یکدیگر برای حق خودشان در محیط کار در مقابل کارفرما و همبطور سیاست تلاش می کنند. هزینه های جاری اتحادیه از حق عضویت اعضا تامین می شود و آنها به سیستم دولتی وابسته نیستند. هر کارمند زن و مرد فارغ از اصلیت، جنسیت، مذهب ویا گرایش های جنسی می توانند در اتحادیه عضویت داشته باشند. این حق در آلمان در ردیف حقوق اولیه هر فرد است و هیچ کارفرمایی نمی تواند آن را ممنوع کند. اتحادیه ها به نفع اعضایشان با کارفرما مذاکره و برای به عنوان مثال درآمد بالاتر، وضعیت بهتر کاری و کارآموزی تلاش میکنند نتایج این مذاکرات در قراردادی بین کارفرما و اتحادیه ثبت می شود. اتحادیه ها همچنین در موارد اختلاف بین کارگر با کارفرما از اعضای خود با دادن مشاوره ی حقوقی حمایت می کنند.

شورای کارگری

در بعضی کارگاه ها شوراهای کارگری وجود دارند که توسط همه کارگران کارگاه (زن و مرد) بدون در نظر گرفتن آن که پاس آلمانی دارند یا خیر انتخاب می شوند. برای بهبود شرایط کاری در کارگاه معمولاً اتحادیه ها با شورای کارگران همکاری می کنند. از این رو بیشتر اعضای شوراها عضو اتحادیه هم هستند. در صورت عدم وجود شورای کارگری، اتحادیه میتواند از کارگران در ایجاد شورا حمایت کند. این نکته همیشه صادق است که: هرچقدر اعضای اتحادیه در یک کارگاه بیشتر باشند، به همان نسبت آن ها می توانند قویتر از حقوق و خواسته های خود دفاع کنند.

فدراسیون اتحادیه های آلمان DGB

هشت اتحادیه آلمانی در زمینه های مختلف یک فدراسیون تشکیل داده اند که علایق خودشان را درمقابل سیاست، جامعه ی عمل پوشانند. البته آن ها در هیچ حزب سیاسی عضویت و وابستگی ندارند. اطلاعات بیشتر راجع به فدراسیون اتحادیه ها و اتحادیه های عضو آن در آدرس زیر در دسترس است www.dgb.de

Trade unions

Trade unions are an organized association of workers. Unions enable employees to stand up for their rights in the workplace. They are also the workers' political voice. Trade unions are funded by their members and are independent of government agencies. Every employee can become a member of a trade union, whatever their background, gender, religion or sexual orientation. This right is a fundamental right in Germany and cannot be denied by any employer.

Trade unions fight for and negotiate on behalf of their members. Examples of issues they deal with include higher wages or better working or training conditions. The results of these negotiations are then noted down in wage agreements. In case of disagreement or conflict with employers, trade unions also offer advisory or legal support.

The Works Council

Some companies and services have works councils. Works councils are elected by all company or service employees. Membership of and voting for the works council is open to every employee, in any company or service, whether they have a German passport or not. Trade unions often work alongside works councils toward better working conditions. For this reason, many works council committees are often also members of trade unions. Where there is no works council, trade unions can offer support to employees who wish to set one up. As a general rule, the greater the number of trade union members there are in a company, the stronger the representation of their claims.

Federation of German Trade Unions (Deutscher Gewerkschaftsbund – DGB)

Within the Federation of German Trade Unions (Deutscher Gewerkschaftsbund – DGB), 8 member trade unions from different employment sectors in Germany have joined forces to lobby for their interests in politics. However, they are not connected with any political party – they are independent. More information about the DGB and its member trade unions can be found on www.dgb.de.

Gewerkschaft اتحادیه

کارگرانو اتحادیه د کارکوونکو (بښځینه او نارینه) ترکیب څخه عبارت دي. دوی د کار ورکوونکو په وړاندې د کارکوونکو د حقوقو تر لاسه کولو لپاره او سیاسي چارو کې خپل ځان ژمن ګڼي.

دوی د خپلوغړو لخوا مالي مرسته کيږي اودولتی ادارو څخه خپلواک دي. هر کارکوونکی کولای شي د اصلیت، جنسیت، دین او جنسی تمایلاتو څخه پرته په دې اتحادیه کې غړیتوب تر لاسه کړي. په جرمني کې دغه د اساسي حقوقو څخه شمیرل کيږي او هیڅ یو کار ورکوونکی د دغه حق مخنیوي نشي کولای.

کارگرانو اتحادیه د مثال په توګه، د خپلو غړو د لوړو معاشونو یا غوره روزنې او ښه کاري شرایطو لپاره خپرې اترې او مبارزې کوي. بیا پایلې یې په ټولیزو تړونونو(قراردادونو) کې ثبت کيږي. د کار ورکوونکي سره د شخړې په صورت کې، اتحادیه خپلو غړو ته مشورې ورکوي او یا یې قانوني ملاتړ کوي.

Betriebsrat (شرکت شورا)

په ځینو شرکتونو کې د کار شوراګانې شتون لري. دغه شورا د شرکت د کارکوونکو لخوا ټاکل کيږي، پرته له دې چې دوی جرمني پاسپورت لري یا نه. په کاري ځای کې د کاري شرایطو ښه کولو لپاره، اتحادیه اکثراً د کاري شوراګانو سره یو ځای کار کوي. ځکه چې زیاتره د کارشورا ګانې د اتحادیه غړیتوب لري.

که چیرته کاري شورا (شرکت شورا) شتون ونلري، یوه اتحادیه کولای شي چې کار کوونکو ته د کار شورا په جوړو کې مرسته وکړي. او دا تل یوه حقیقته خبره ده، هر څومره چې د اتحادیه غړي په یو شرکت کې زیاته وي هغومره به دوی د خپلو غوښتنو ښه استازیتوب وکړي.

د جرمني د کار رانو د اتحادیه فدراسیون

DGB – Deutscher Gewerkschaftsbund

د جرمني د کار رانو د اتحادیه فدراسیون ۸ غړي لري، دوی په بیلا بیلو صنعتونو لپاره فعالیتونه لري او همدارنګه د خپلو ګټو تر لاسه کولو لپاره سیاست تر فشار لاندې نیسي. په هر صورت دوی خپلواکه دي او هیڅ کوم سیاسي ګوند سره تړلی نه دي. د جرمني د کارگرانو د اتحادیه فدراسیون یا DGB او د هغې اړونده غړو په هکله د لاندنې ویب ساینټ څخه معلومات تر لاسه کولای شي: www.dgb.de

Représentation de tous les employés dans des entreprises et sociétés allemandes

Syndicats

Les syndicats sont des associations organisées de travailleurs. Ils permettent aux employés de défendre leurs droits dans le cadre du travail. Ils représentent également l'expression politique des travailleurs. Les syndicats sont fondés par leurs membres et sont indépendants des agences gouvernementales. Chaque employé peut rejoindre un syndicat, quel que soit son expérience, son sexe, sa religion, ou son orientation sexuelle. C'est un droit fondamental en Allemagne et il ne peut être refusé par aucun employeur. Les syndicats œuvrent et négocient en faveur de leurs membres. Parmi quelques exemples, on peut citer des augmentations de salaire ou de meilleures conditions de travail ou de formation. Les résultats de ces négociations sont alors notés dans les accords salariaux. En cas de désaccord ou de conflits avec les employeurs, les syndicats offrent également un conseil juridique ou consultatif.

Le conseil d'entreprise

Certaines entreprises et services disposent de conseils d'entreprise. Ceux-ci sont élus par toutes les entreprises ou employés de services. L'affiliation et le vote des conseils d'entreprise sont ouverts à tout employé, dans toute entreprise ou service, qu'il dispose d'un passeport allemand ou non. Les syndicats travaillent souvent avec des comités, afin de mettre en place de meilleures conditions de travail. C'est pour cette raison que de nombreux membres de comités sont également affiliés à des syndicats. Si aucun comité d'entreprise n'est présent, les syndicats peuvent également offrir un soutien à des employés qui souhaitent en mettre un en place. En règle générale, plus le nombre de membres des syndicats est élevé dans une entreprise, plus leurs demandes sont appuyées.

Fédération des syndicats allemands (Deutscher Gewerkschaftsbund – DGB)

Dans la fédération des syndicats allemands (Deutscher Gewerkschaftsbund – DGB), huit membres des syndicats de différents secteurs professionnels en Allemagne se sont réunis pour faire pression en ce qui concerne leurs intérêts politiques. Toutefois, ils ne sont affiliés à aucun parti. Ils sont tout à fait indépendants. Pour en savoir plus sur la DGB et ses syndicats membres, accédez à l'adresse suivante: www.dgb.de.

Nûneriya Hemî Karkerên di Şirket û Civakê de

Sendikaya Karkeran

Sendikayên karsaziyê yê karsaziyê ne. Ew ji bo mafên mirovan di çîhanê de kar dikin bi karsaziyê, lê ji bo siyasetê. Ew ji hêla endamên xwe ve têne vebirin û serbixwe ji rayedarên dewletê. Her karker dikare bibe endamê xwe, niştecih, cinsî, ol û anîna zayendî. Ev maf mafek bingehîn li Elmanyayê ye û nikare bi kardariyek qedexe ye. Sendikayên bazirganî, wek nimûne, şer bikin û ji bo endamên mebestên xwe bilind dikin yan jî şertên baş û şertên kar dikin. Ev encam li peymanan di peymanên kolektîf de tomar kirin. Di rewşeke pirsgirêkê de bi karmendê xwe, sendikayên xwe piştgiriya şewirdarî an jî qanûnî pêşkêş dikin.

Konseya karên

Li hin şirket hene ku karkerên kar hene. Ev ji aliyê hemî karmendên di şirketê de têne hilbijartin têne kirin – bêyî ku ji wan pasportek Alman heye yan ne. Ji bo çêkirina mercên karkerê karê kargêhê, sendikayên pir bi karên karker re kar dikin. Gelek karûbarên meclîsa endamên meclîsa endam hene. Li ku derê konseyên kar hene ne, yekîtiya karker dikare di sazîkirinê de alîkariya karmendan. Ew herdem rast e ku endamên endamên yekîtiyê di şirketek in, ew dikarin ji wan daxwazên xwe temsîl bikin.

Konfederasyona Yekîtiya Bazirganiya DGB – DG

Li Federasyona Yekîtiya Bazirganiya Yekîtiya 8-endamek sendikayên bazirganî yê li Almanyayê yekbûyî, da ku ji bo berjewendiyên wan jî li hemberî polîtîkayên xwe bicîh bikin. Lêbelê, ew bi partiyek siyasî ne, lê serbixwe ne Agahiya bêtir li ser DGB û sendikayên wê yê ku dikarin li www.dgb.de.

Wakiilka shaqaalaha shirkadaha iyo bulshada

Iskaashatada Shaqaalaha

Iskaashatada Shaqaalaha waa midowga shaqaalaha. Waxay wada-jir uga wada-xaajoonayaan xuquuqda dunida-shaqo ee ka dhan ah shaqo-bixiyeyaasha, iyo saaxada siyaasadda. Waxaa maal-galiya xubnaha waxayna ka madax-bannaan tahay hay'adaha dowladda. Qof kasta oo shaqaale ah wuxuu xubin ka noqon karaa Iskaashatada Shaqaalaha- iyadoo aan loo eegeynin dhalasho, jinsi, diin iyo aqoonsiga jinsiga. Sida uu qabo xeerka aas-aasiga ah ee Jarmalka, ma jiro shaqo-bixiye mamnuuci kara in xubin laga noqdo (Iskaashatada Shaqaalaha).

Iskaashatada Shaqaalaha waxay, tusaale, u dagaallantaa oo ay xubnaheeda ugu dooddaa gunno/mushaar kordhin ama wanaajinta xaaladaha tababar iyo shaqo. Natiijooyinka soo baxa ayaa lagu diiwaan-gelinayaa heshiis-sicirka. Haddii uu muran kala dhexeeyo shaqo-bixiyaha waxay iskaashatada shaqaalaha xubnaha ka ah siinayaan talo ama taageero dhinaca sharciga ah.

Golaha Shaqaalaha

Shirkadaha qaarkood waxaa jira goleyaal shaqaale. Waxaa doorta xubnaha shaqaalaha ee shirkadda - iyadoo aan loo eegeynin inay heystaan dhalashada Jarmalka iyo in kale. Si loo horumariyo xaaladaha shaqo ee goobta shaqada, waxay Iskaashatada shaqaalaha la shaqeysaa goleyaasha shaqaalaha. Goleyaal shaqaale oo badan ayaa sidaas owgeed xubno ka ah Iskaashatada. Goobaha aan lahayn gole shaqaale, waxay iskaashatadu ku caawineysaa inay dhistaan, si ay matalaad xooggan ugu helaan danahooda.

DGB – Iskaashatada Shaqaalaha Jarmalka

Iskaashatada Shaqaalaha Jarmalka Waxaa ku mideysan Iskaashato shaqaale oo 8 ah, kuwaas oo matala qeybaha kala duwan ee waxsoosaarka iyo warshadaha, si ay u xoojiyaan danahooda iyo ka hortagga tallaabooyinka siyaasadeed ka dhanka ah (Shaqaalaha). Kama tirsana xisbi siyaasadeed ee waa mid ka madax-bannaan. Wixii faahfaahin dheeraad ah ee ku aaddan DGB iyo xubnaheeda waxaad ka heleysaa www.dgb.de.

Beim DGB-Bildungswerk Thüringen e.V. gibt es für ausländische Beschäftigte zwei Anlaufstellen, die bei arbeitsrechtlichen Fragen und Problemen Unterstützung anbieten.

DGB-Bildungswerk
Thüringen e.V.
Schillerstraße 44
99096 Erfurt
www.dgb-bwt.de

Faire Integration
Anlaufstelle für Geflüchtete und
Drittstaatsangehörige
Tel +49 . (0)361. 2 17 27 – 16
faire-integration@dgb-bwt.de

Faire Mobilität
Anlaufstelle für mobile Beschäftigte
aus der EU
Tel +49 . (0)361. 2 17 27 – 12
faire-mobilitaet@dgb-bwt.de

bwt

DGB-Bildungswerk
Thüringen e.V.

تعاريف و مفاهيم
قانون كار

employment law
basic vocabulary

د كار د قانون اساسي كلمي

vocabulaire de base
du droit de travail

Mercên Yasa ya Kar

Ereyada

aas-aasiga ah ee

Xuquuqda shaqada